

El cristall, objecte d'admiració

Des de la prehistòria, l'home, en la cerca de les riqueses del món subterrani, descobreix pedres amb formes i matèries molt variades. Algunes, com el cristall amb multitud de cares, provoquen la seva admiració. Alguns cops es denominaran «**estels del món inferior**».

Pedres i cristalls de múltiples formes trobades en grutes Font: Instituto Néel - CNRS

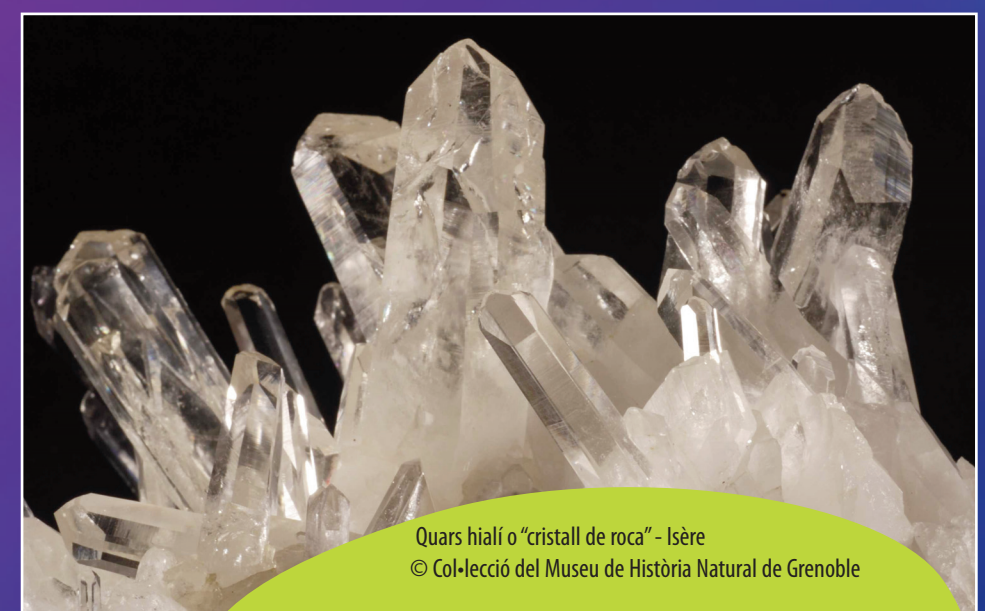
Una multitud de formes, pedres angulars

Aquestes pedres presenten una multitud de formes i de colors. Poden ser pedres perfectament angulars, limitades per cares planes, més o menys llises, que donen la impressió d'haver estat fabricades. Especialment estranya és una pedra transparent que es denomina «Cristall de roca».

Una multitud de colors

Els seus colors i geometries múltiples susciten misticisme i fascinació: els cristalls es van considerar símbols dotats de "virtuts", de poder sobrenatural pels homes en el seu desig de dominar el món. Poders que aparentment poden curar, fins i tot protegir...

Colors, transparència i raresa van fer dels cristalls objectes preciosos ràpidament utilitzats en les gemmes. Es convertiren en símbols de potència i de riquesa.

Quars hialí o "cristall de roca" - Isère
© Col·lecció del Museu de Història Natural de Grenoble

Cristall: una paraula que ve del fred

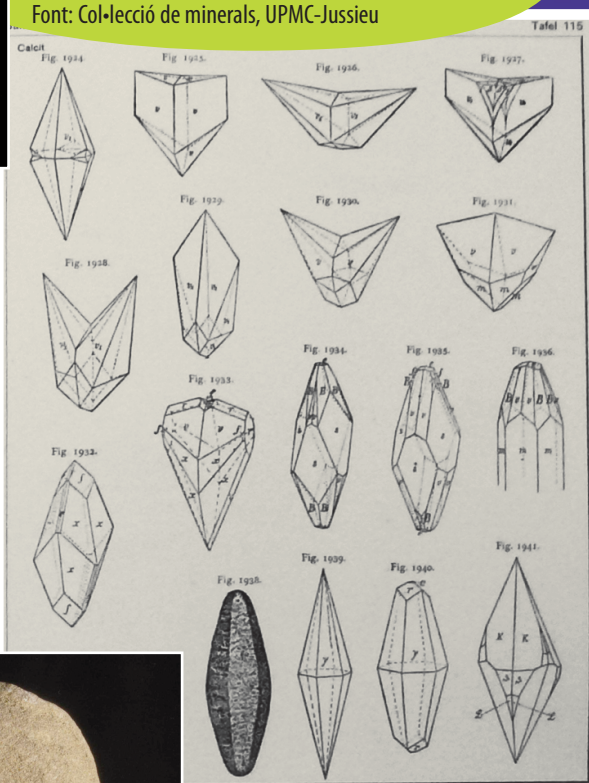
L'etimologia de la paraula "cristall" ofereix un indici sobre els primers interrogants sobre l'origen de les pedres. Aquesta paraula ve del grec "krystallos": gel. Podria el cristall de roca ser aigua que hagués patit una congelació tant intensa que el gel resultant s'hagués fet etern?

Aquesta analogia entre el cristall de roca i els altres materials transparents es retroba en els "cristalls" de les finestres, que de fet no són cristalls, sinó vidres rics en plom.

Calcita - Isère © Col·lecció del Museu d'Història Natural de Grenoble

Taula de l'*Atlas der Kristallformen* 1913-1923 (20 volums) on **Victor Goldschmidt** va dibuixar 2544 formes diferents de la Calcita.
Font: Col·lecció de minerals, UPMC-Jussieu

Calcita - St Marcellin Isère © Col·lecció del Museu d'Història Natural de Grenoble

Elbaïta - Isère © Col·lecció del Museu d'Història Natural de Grenoble

Fluorita © Col·lecció del Museu d'Història Natural de Grenoble

Cristall: una definició que evoluciona amb el temps

- En el segle XVIII, el terme cristall s'utilitza per designar totes les **pedres angulars** limitades per cares.
- A principis del segle XIX, el cristall designa tots els **materials sòlids homogenis** limitats per cares.
- Durant els segles XX i XXI, el cristall designa tots els **materials ordenats** a escala atòmica.